

معضلی به گسترده‌ی جهان

حاشیه‌نشینی تنها مشکل شهرهای بزرگ ایران نیست. تحولاتی که در شرایط اقتصادی جهان ایجاد شده باعث می‌شود بسیاری از افراد، از مهاجران قانونی و غیرقانونی گرفته تا افرادی...

معضلی به

حاشیه‌نشینی تنها مشکل شهرهای بزرگ ایران نیست. تحولاتی که در شرایط اقتصادی جهان ایجاد شده باعث می‌شود بسیاری از افراد، از مهاجران قانونی و غیرقانونی گرفته تا افرادی که شغل خود را از دست داده‌اند، از شهرهای بزرگ جهان به سوی مناطق حاشیه‌ای مهاجرت کنند، به این دلیل که نرخ هزینه‌های زندگی در برخی شهرهای حاشیه‌ای کمتر از شهرهای بزرگ است و همین موضوع این مناطق را برای قشری خاص از جوامع که از سطح درآمد پایین‌تری برخوردارند، جذاب ساخته است.

ماجرای آمریکا شکل بغرنج‌تری دارد، چون اگر جدیدترین گزارش مرکز آمار قضایی فدرال آمریکا را در نظر بگیریم، سهل بودن قوانین قضایی در مناطق حاشیه‌ای شهرها و جدی گرفته نشدن این قانون‌ها و همچنین کمبود نیروهای متخصص پلیس در این مناطق، آنها را از بعدی دیگر و برای گروهی دیگر از افراد جامعه آمریکایی جذاب ساخته است: تبهکاران! افزایش نرخ جرم و جنایت در مناطق حاشیه‌ای شهرهای آمریکا طی ده سال که مورد مطالعه این مرکز قرار گرفته بسیار قابل توجه است و جرم شناسان و محققان قضایی و جنایی دلایل مختلفی را برای توضیح این افزایش عنوان کرده‌اند. بر اساس گزارش وال استریت ژورنال، کاهش میزان قتل و جنایت در سراسر آمریکا روندی رو به رشد دیگری را تحت الشعاع خود قرار داده است: افزایش جرم و جنایت در حاشیه شهرهای بزرگ و مناطقی که شهرها را در برگرفته و به پناهگاهی امن برای وقوع انواع جرایم و قتل‌ها تبدیل شده‌اند. براساس مطالعه اخیر مرکز فدرال آمار قضایی، در شهرهای بزرگ و اصلی آمار قتل از سال 2001 تا 2010 با کاهش چشمگیری مواجه شده و در برخی شهرهای بزرگ تا 16.7 درصد نیز کاهش داشته است. عوامل متعددی در این کاهش آماری نقش داشته‌اند که از آن جمله می‌توان به ارائه خدمات درمانی بهتر به قربانیان حوادث و همچنین رویکرد خشک و تاحدی خشن نیروهای پلیس در قبال مجرمان در شهرهای بزرگی مانند نیویورک و لس آنجلس اشاره کرد.

اما از سوی دیگر، طی مدت زمانی مشابه آمار جرم و جنایت در حاشیه شهرها با افزایشی 16.9 درصدی مواجه شده است، این افزایش آماری همزمان با افزایش جمعیت در حاشیه شهرها رخ داده است. جرم و جنایت‌هایی که امروزه در حاشیه شهرهای آمریکایی رخ می‌دهند از خشونت‌های محلی و سرقت‌های گاه و بیگاه به مرحله‌ای فاجعه‌بارتر، یعنی قتل‌های متعدد تنزل یافته است، جدیدترین نمونه این قتل‌های عام‌ها، فاجعه تیراندازی در مدرسه ابتدایی شهر نیوتن در کانکتیکت آمریکا و مرگ 27 کودک و بزرگسال در این مدرسه است. این نوع خشونت‌ها و جنایات اکنون یک چهارم آمار کلی قتل و جنایت آمریکا را تشکیل می‌دهند.

براساس گزارش این مرکز بالاترین افزایش جنایات در حاشیه شهرهایی از قبیل هوستون، پیتزبرگ و آتلانتا دیده می‌شود. نتایج مطالعه‌ای درباره آمار جنایت که در ماه می 2011 از سوی اتاق فکر بروکینگز انجام شده است، نشان می‌دهد طی سال‌های 2003 تا 2008 آمار قتل و جنایت در حاشیه شهر آتلانتا تا 23 درصد افزایش پیدا کرده، درحالی‌میزان این جرایم در شهر آتلانتا با کاهشی 49 درصدی مواجه شده است.

با این که دلیل اصلی رشد آمار جرم در مناطق حاشیه‌ای هنوز از نظر جرم‌شناسان و نیروهای پلیس مورد ظن قرار دارد، می‌توان تصویب قانون‌هایی با رویکردی نه چندان خشک و جدی و کمبود نیروهای اجرایی متخصص و کارآزموده برای مقابله با انواع جرایم را از دیگر عوامل رشد میزان جرم و جنایت در حاشیه شهرها برشمرد، عاملی که می‌تواند موجب جذب تبهکارانی می‌شوند که در جستجوی جایگزینی امن و آرام برای شهرهایی با مقررات و قوانین سخت و بسته و نیروهای حرفه‌ای و کارآزموده پلیس هستند تا براحتی در آنها جولان دهند.

از سوی دیگر، اتاق فکر بروکینگز در مطالعه‌ای متفاوت به این نتیجه رسیده است که جمعیت افراد فقیری که در حاشیه شهرها سکونت دارند نسبت به افراد فقیر ساکن در درون شهرها بسیار بیشتر است و از کسی پنهان نیست که بسیاری از جرایم در فقر ریشه دارند. بر اساس این گزارش، از سال 2000 تا 2011 آمار جمعیت فقیری که از شهرها روانه مناطق حاشیه‌ای شده‌اند 67 درصد افزایش داشته است، رقمی که نسبت به آمار شهری بسیار قابل توجه است. در سال 2012 نیز جمعیت فقرای ساکن حاشیه شهرها در آمریکا به 16.4 میلیون نفر رسیده است و این آمار روندی افزایشی در پیش گرفته‌اند.

سمیرا مصطفی نژاد / جام جم